ใบสมัครเพื่อเสนอบทความในงานการประชุม

THAILAND QUALITY CONFERENCE & The 23rd Symposium on TQM-Best Practices in Thailand

ประเภทการสมัคร [✓] TQM-Best Practices (ต้องจัดทำ Abstract, Presentation Slide, Full Paper (ถ้ามี*) และการทดลองนำเสนอผลงาน)

[ ] TQM-Progressive Learners (ต้องจัดทำ Abstract, Presentation Slide และการทดลองนำเสนอผลงาน)

ประเภทองค์กร [ ] หน่วยงานธุรกิจเอกชน [ ] หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ [ ] หน่วยงานด้านการศึกษา [ ] หน่วยงานราชการและองค์กรของรัฐ [✓] หน่วยงานทางด้านสาธารณสุข

ชื่อเรื่องนำเสนอ การส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดในผู้ป่วยมะเร็งลำไส้

เป็น "วิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม" ของกระบวนการ ในหมวด (โปรดเลือก 1 หมวดเท่านั้น)

[ ] 1. การนำองค์กร
[ ] 2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการนโยบาย
[ ] 3. การเอาใจใส่ลูกค้าและตลาด
[✓] 4. การวัด การวิเคราะห์ และ การจัดการความรู้
[ ] 5. การเอาใจใส่ทรัพยากรบุคคล
[ ] 6. การจัดการกระบวนการ
[ ] 7. การประยุกต์ระบบมาตรฐานต่างๆเข้ากับการบริหารจัดการ

ชื่อหน่วยงาน งานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรมพิเศษ 2 โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ
ที่อยู่ เลขที่ 95 หมู่ 8 ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120
โทรศัพท์ 02-926-9999 โทรสาร - เว็บไซต์ https://www.hospital.tu.ac.th
ชื่อผู้เขียน (ผู้นำเสนอ) นางสาวกนกพรรณ โสภณรัตน์ ตำแหน่ง พยาบาลชำนาญการ
ชื่อผู้ประสานงาน นางสาวธนิตา ทิพยมาลี งานนโยบายและแผน โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ
โทรศัพท์ 02-977-8498 อีเมล tuh.tqmb@gmail.com

สรุปจุดที่เป็น "วิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม"

1) การเตรียมความพร้อมของผู้ป่วยในการส่งเสริมภาวะโภชนาการและการทำงานของลำไส้ ในระยะก่อนผ่าตัด
2) โปรแกรมการส่งเสริมการเคลื่อนไหวร่างกาย ในระยะหลังผ่าตัด
3) การประเมินคุณภาพการฟื้นตัวหลังผ่าตัด
4) การติดตามอาการภายหลังการจำหน่าย

ประสิทธิผล

1) อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดเท่ากับร้อยละ 1.5
2) จำนวนวันนอนโรงพยาบาลเฉลี่ยลดลงจาก 10 วัน เหลือ 5.5 วัน

การอนุญาตให้มูลนิธิฯ จัดให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม "Best-Practices" ขององค์กรผู้สมัครนี้ได้

[✓] อนุญาต [ ] ไม่อนุญาต

การอนุญาตให้มูลนิธิฯ บันทึกวีดีโอผลงานระหว่างที่นำเสนอในวันการจัดงานขององค์กรผู้สมัครนี้ได้

[✓] อนุญาต [ ] ไม่อนุญาต

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดในผู้ป่วยมะเร็งลำไส้

ประวัติและความเป็นมาโดยย่อ :

งานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรมพิเศษ 2 โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ให้การดูแลผู้ป่วยศัลยกรรมทั้งในระยะก่อนและหลังผ่าตัด จากสถิติที่ผ่านมาพบผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ที่เข้ารับการผ่าตัดประมาณ 5-10 รายต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 5 และสูงสุดเป็นลำดับที่ 2 ของผู้ป่วยทั้งหมดในหน่วยงาน การผ่าตัดมะเร็งลำไส้เป็นการผ่าตัดใหญ่และใช้เวลานาน การได้รับบาดเจ็บและการสูญเสียเลือดจากการผ่าตัดอาจส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อน ผู้ป่วยมีการฟื้นตัวหลังผ่าตัดล่าช้า และจำเป็นต้องอยู่โรงพยาบาลนานขึ้น ถึงแม้ว่าหน่วยงานจะมีแนวทางในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่ที่ได้รับการผ่าตัด โดยมีการเตรียมความพร้อมก่อนผ่าตัดและการดูแลให้ผู้ป่วยมีการเคลื่อนไหวร่างกายโดยเร็วภายหลังการผ่าตัด แต่ยังพบว่าไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ป่วยเท่าที่ควร เนื่องจากผู้ป่วยยังขาดความรู้ความเข้าใจ และความไม่พร้อมด้านร่างกาย เช่นอาการอ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ท้องอืด และปวดแผล ซึ่งส่งผลต่อการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัด

จากปัญหาดังกล่าว หน่วยงานร่วมกับทีมพยาบาลเฉพาะทางการดูแลบาดแผลและออสโตมี ได้นำแนวคิดการจัดการความรู้ (KM) มาเป็นเครื่องมือในการจัดทำแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ที่ได้รับการผ่าตัด เพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีการฟื้นฟูสภาพที่ดี ป้องกันภาวะแทรกซ้อน และลดระยะเวลาการนอนโรงพยาบาล โดยมีขั้นตอนแนวปฏิบัติ ได้แก่ 1) การประเมินภาวะโภชนาการในระยะก่อนผ่าตัด 2) ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวก่อนและหลังผ่าตัดผ่านสื่อ electronics 3) ประเมินความรู้และการปฏิบัติตัว และให้คำแนะนำเพิ่มเติมเมื่อเข้าพักในหอผู้ป่วย 4) โปรแกรมการส่งเสริมการเคลื่อนไหวร่างกายในระยะหลังผ่าตัด 5) ประเมินคุณภาพการฟื้นตัวหลังผ่าตัด ในวันที่ 3 และ 5 หลังผ่าตัด และ 6) ติดตามอาการภายหลังการจำหน่าย จากการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดมะเร็งลำไส้ กับผู้ป่วยจำนวน 50 ราย พบว่าอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดลดลงจาก ร้อยละ 3 เหลือร้อยละ 1.5 และจำนวนวันนอนโรงพยาบาลเฉลี่ยลดลงจาก 10 วันเหลือ 5.5 วัน

วิสัยทัศน์ ค่านิยม วัฒนธรรม พันธกิจ นโยบาย:

แนวทางการแก้ไขปัญหาและนำไปปฏิบัติ

โดยใช้แนวคิดคุณภาพพื้นฐาน 3P (Purpose-Process-Performance) ในการอธิบายกระบวนการพัฒนา และการใช้ OKRs เป็นกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพงานเพื่อไปสู่เป้าหมาย ดังนี้

Purpose : 1. เพื่อลดอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดในผู้ป่วยมะเร็งลำไส้

2. เพื่อลดจำนวนวันนอนโรงพยาบาลหลังการผ่าตัด

3. เพื่อให้ผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ที่ได้รับการผ่าตัดมีคะแนนการประเมินคุณภาพการฟื้นตัวหลังผ่าตัด มากกว่า 70 คะแนน

Process : ใช้แนวคิด Knowledge Management (KM) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรในหน่วยงานร่วมกับทีมพยาบาลเฉพาะทางการดูแลบาดแผลและออสโตมี เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดในผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ รวมทั้งการจัดทำสื่อ electronics และใช้เครื่องมือ OKRs ในการขับเคลื่อนให้มีการนำแนวปฏิบัติไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

Performance : 1) อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดเท่ากับร้อยละ 1.5

2) จำนวนวันนอนโรงพยาบาลเฉลี่ยลดลงจาก 10 วัน เหลือ 5.5 วัน (Benchmark รพ.ศิริราช = 6 วัน)

รายละเอียดเพิ่มเติมของวิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยมที่สอดคล้องกับค่าประสิทธิผล : (1-2 หน้า)

Clinical Nursing practice guideline for CA colon surgery

	Admission/Pre-op day	Operative day	Post-op day 1	Post-op day 2	Post-op day 3	Post-op day 4
Date						
Physician	- Pre op med ในรายที่ high risk for surgery - ส่ง consult ET nurse for pre-op stoma planning & education	ประเมินถูกคน ถูกข้าง ก่อนทำผ่าตัด	- Pre-emptive oral analgesia : Paracetamol avoid Opioids - ประเมิน signs Anastomosis leakage - ประเมิน V/S - ประเมิน Bowel sound - ประเมิน stoma - ประเมินการทำงานของ Os โดยสังเกตจากลม หรือ effluent ในถุง colostomy	- Epidural infusion is stopped in the morning - Epidural catheter is removed at 14.00 if pain controlled - Early post op feeding - Sip water at 6 hrs post anesthetic then clear fluid and soft diet every 6 hrs interval - Fluid or diet from first operative day irrespective of resumption of bowel function - No NG tube post op - Prevention of PONV	Discharge criteria - Return of GI function - Able to eat and drink without discomfort - Pain controlled with oral analgesia - Adequate home support	Discharge date is important target for patients and staff but flexibility is vital
Nurse	- ประเมินความพร้อมด้านร่างกายและความวิตกกังวลเกี่ยวกับการผ่าตัด - ประเมินภาวะโภชนาการ (NAF) - ประเมินความพร้อมของผู้ดูแลผู้ป่วย ผู้ดูแลคือ..... เบอร์โทรศัพท์ ..... - Preoperative teaching (deep breathing, effective coughing,	**Pre-op preparation** - Preoperative medication - Remove the underwear, accessories, dentures, and check ID band - Check the operative checklist	- Preventive care for pulmonary complication - Management of surgical wound - Management of drainage, foley catheter - Management of pain - Management of nutrition - Participate in ADL - Psychological support	- Preventive care for pulmonary complication - Management of surgical wound - Management of drainage, foley catheter - Management of pain - Management of nutrition - Waen O_2 & keep SaO_2 > 95%	- Preventive care for pulmonary complication - Management of surgical wound - Management of pain - Management of nutrition - Participate in ADL - Psychological support	- Advice on discharge - Drug counseling - Guide for the health care at home - Follow up date & place

	Admission/Pre-op day	Operative day	Post-op day 1	Post-op day 2	Post-op day 3	Post-op day 4
	operative procedure, pain management) - Emotional support - Preoperative treatment (bowel preparation, skin preparation, NPO) - ตรวจสอบใบยินยอมการรักษาการผ่าตัด - เตรียมอุปกรณ์และยาที่ต้องนำไปห้องผ่าตัด - Check the result of pre anesthesia evaluation - Pre – op talk	Post-op - Double check with recovery room nurse for patient's identification, documents - Check the status conscious, wound, line & drain, foley cath, post-op order - Check vital signs q 15 minx4, q 30 min x 2 and then q 1 hr until stable - Hemodynamic monitoring q 1 hr - Pain monitoring - Elevate head of bed 30°-45° - O_2 therapy & keep Sat O_2 > 95%	- Postoperative mobilization - Consult PT if patient is complex or unsuccessful in mobilization	- Participate in ADL - Psychological support - Postoperative mobilization	- Postoperative mobilization	
ET nurse	- ประเมินการรับรู้ของผู้ป่วยและญาติต่อโรค การผ่าตัดและความสามารถ ในการดูแล - สอนและประเมินการปฏิบัติตัวก่อนและหลังผ่าตัด colostomy care - Stoma siting		- ประเมินแผลผ่าตัด stoma และ effluent - สอนสาธิตขั้นตอน Empty bag - ผู้ป่วย/ญาติสาธิตย้อนกลับขั้นตอน Empty bag - ให้ผู้ป่วยดู VCD colostomy care และประเมินความรู้ความเข้าใจ		- ประเมินแผลผ่าตัด stoma และ effluent - สอนสาธิต pouching technique - การประเมิน stoma peristomal skin, mucocutaneous suture line	- ทบทวนการดูแลผู้ป่วยก่อนจำหน่าย 1.1 การดูแลทวารเทียม 1.2 การรับประทานอาหารที่เหมาะสม 1.3 การออกกำลังกาย 1.4 การทำงาน 1.5 การเดินทางและการเข้าสังคม 1.6 การมีเพศสัมพันธ์

	Admission/Pre-op day	Operative day	Post-op day 1	Post-op day 2	Post-op day 3	Post-op day 4
			- พูดคุยให้กำลังใจ เสริมสร้างพลังอำนาจและความมั่นใจให้กับผู้ป่วยและผู้ดูแล		- ผู้ป่วย/ญาติสาธิตย้อนกลับขั้นตอน pouching technique - แนะนำการส่งภาพ Stoma มาประเมินร่วมกัน ทาง TUH OPD online	1.7 การสังเกตอาการผิดปกติที่ต้องมาพบแพทย์และการมาตรวจตามนัด 1.8 การเบิกจ่ายอุปกรณ์ แป้นและถุงรองรับอุจจาระ - ประเมินความรู้ ความมั่นใจและความสามารถในการดูแลตนเอง/ผู้ดูแล ก่อนจำหน่าย
Patient activity		- Deep breathing with triflow - Effective cough - Ankle pumping and leg exercise - Sit out of bed for 10-20 minutes	- Deep breathing with triflow - Effective cough - Sit out of bed for 2 hours in the morning - Sit out of bed for 2 hours in the afternoon - Walk 50m in the morning - Walk 50m in the afternoon	- Deep breathing with triflow - Effective cough - Sit out of bed for 3 hours in the morning - Sit out of bed for 3 hours in the afternoon - Walk 100m in the morning - Walk 100m in the afternoon - Walk 100m in the evening	- Deep breathing with triflow - Effective cough - Sit out of bed for 4 hours in the morning - Sit out of bed for 4 hours in the afternoon - Walk 100 m 4 times	- Discharge
Expected outcome	- อัตราการวินิจฉัย/รักษาได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด >80% 1. Waiting time for pathology in 2 wks 2. Waiting time for operation in 4 wks 3. Waiting time for chemotherapy in 6 wks - Patient and relatives understand the diagnosis, planned operation, risk and the expected outcome	- Patient and relatives well aware of post-op progress & outcome	- Patient demonstrates improving independent ADL - Patient experiences adequate pain control - Patient maintains normal vital signs	- Patient free from wound pain - Patient free from postoperative complication : fever, atelectasis, wound infection, embolism, DVT - Prepare for discharge	- Patient free from wound pain - Patient free from postoperative complication : fever, atelectasis, wound infection, embolism, DVT - Prepare for discharge	- Patient and relatives understand the discharge plan

เอกสารอ้างอิง

นรลักษณ์ เสน่หา. (2558).ปัจจัยทำนายคุณภาพการฟื้นตัวในผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่และลำไส้ตรงหลังผ่าตัดผ่านกล้อง.*วารสารสภาการพยาบาล,30(4)* 32-44.

ศิริพรรณ ภมรพล. (2559).บทบาทพยาบาลในการส่งเสริมการลุกเดินจากเตียงโดยเร็วภายหลังผ่าตัด.*วารสารพยาบาลสภาการชาดไทย,9(2)* 14-23

Rocco Ricciardi, MD, MPH, Graham MacKay, MBChB, FRCS, FFST, MD, Girish P Joshi, MB, BS, MD, FFARCSI. (2021). Enhanced recovery after colorectal surgery. https://www.uptodate.com/contents/enhanced-recovery-after-colorectal-surgery.

Timothy E. Miller, MB, ChB. *(2014).* Reduced Length of Hospital Stay in Colorectal Surgery after Implementation of an Enhanced Recovery Protocol. *Anesthesia and Analgesia,118(5)* 1052-1061. https://www.researchgate.net/publication/261997228.

Thosingha O. A Postoperative Quality of Recovery Score-The QoR-15 patient Survey of Myles et.al. Translated into the language Thailand. In*:* Seminar Knowledge management Faculty of Nursing Mahidol University Organized by the Faculty of Nursing Mahidol University on date September 10, 2013 Bangkok; 2013 *(*in Thai*).*